

Project Plan ECO-EXPO

ECO-EXPO: ECOlogisch EXPerimenteel Ontwerp en bouwen
Innovatief ontwerpen en bouwen aan een huis van de toekomst

Vereniging Ecodorp Brabant
Rolf Grooten (projectleider)
p/a Mathildelaan 61
5611 BE EINDHOVEN
Tel.: + 31 6 10759765

E-mail: info@ecodorpbrabant.nl
Internet: www.ecodorpbrabant.nl

Datum 23 maart 2010

Project plan, eindversie

Inhoud

1.	SMOM-formulering van de Projectbeschrijving	1
1.1.	Naam, profiel en doelstelling.....	1
1.2.	Titel van het project	1
1.3.	Samenvatting.	1
1.4.	Probleemanalyse.	1
1.5.	Doelstelling.....	1
1.6.	Doelgroep.....	2
1.7.	Plan van aanpak.	2
2.	Introductie.....	3
3.	Projectomschrijving	4
3.1.	Duurzaamheid.....	4
3.2.	Innovatie.....	4
3.3.	Oplossingsgerichtheid.....	4
3.4.	Betrokkenheid	4
3.5.	Het huis	5
4.	Projectontwerp.	6
4.1.	Project doel, doelstelling en resultaat	6
4.2.	Indicatoren per resultaat	6
4.3.	Activiteiten	7
4.4.	Planning van activiteiten (GANTT schema)	10
5.	Project organisatie.....	11
5.1.	Project team	11
5.2.	Project Management	11
5.3.	Project voortgang	11
5.4.	Beoordelingscriteria	11
5.5.	Communicatie	12
	Annex A: Dragon Dreaming.....	13
	Annex B: Het Schetsontwerp.....	15
	Annex C: Evaluatieplan	16
	Annex D: Bevoorschotting.	18
	Annex E: Onderbouwing materiaalkosten.	19
	Annex F: Statuten Vereniging Ecodorp Brabant.....	21

1. SMOM-formulering van de Projectbeschrijving.

1.1. Naam, profiel en doelstelling.

Vereniging Ecodorp Brabant, burgerinitiatief voor de realisatie van duurzame vormen van samenleven, onder de noemer van Ecodorp Brabant.

1.2. Titel van het project.

ECO-EXPO: ECOlogisch EXPerimenteel Ontwerp en bouwen.
Innovatief ontwerpen en bouwen aan een huis van de toekomst.

1.3. Samenvatting.

Het ECO-EXPO-project leidt tot een duurzaam voorbeeld-huis, dat ontworpen en gebouwd is door toekomstige bewoners in een participierend bouwproces. Dit huis zal in bouw en bewoningsfase bijna geen milieueffecten hebben. Het bouwontwerp en het participierend bouwproces zijn beide innovatief: het uitgangspunt van het ontwerp is duurzaamheid, met veel hergebruik van bestaande producten, terwijl de manier van ontwerpen leidt tot duurzame bewoning. De bouw vindt plaats door vrijwilligers op het terrein van de Kleine Aarde, en is toegankelijk voor alle geïnteresseerden. De kennis en ervaring opgedaan in dit project zal worden benut door het Ecodorp Brabant, en als verworven kennis worden gedeeld met iedereen die hierin geïnteresseerd is.

1.4. Probleemanalyse.

De huidige maatschappij kenmerkt zich door scheiding van datgene wat van nature verbonden dient te zijn. Thema's als samenleving, wonen, voeding, gezondheid, duurzaamheid, sociale verbondenheid, enz. worden als opzichzelfstaande problemen beschouwd en benaderd. De ervaring leert, dat hiermee de problemen niet worden opgelost. Een holistische, integrale benadering ontbreekt.

1.5. Doelstelling.

SMART: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden:

De doelstelling is drie-ledig.

- a. De bouw van een duurzame woning
- b. De communicatie over het proces en de resultaten.
- c. Het bieden van handelingsperspectieven.

Het bereikte doel is na afloop meetbaar aan de resultaten, te weten:

Een gebouwd duurzaam huis en een communicatieprogramma. Dit project zal zeker een vervolg hebben, waarin zal worden voortgebouwd op de communicatiedoelstellingen naar brede lagen van de bevolking in Nederland en daarbuiten. Dit zal in samenwerking geschieden met het Global Ecovillage Network, waarvan Ecodorp Brabant lid is.

Het doel is acceptabel, getuige de zeer ruime ondersteuning van participerende burgers en maatschappelijke organisaties en instellingen.

Het realiteitsgehalte is kenbaar door de brede participatie in het initiatief, alsmede aan de talloze voorbeelden welke zijn gerealiseerd in het buitenland.

Het project kent een tijdsplan van 1 jaar, waarin het project voltooid wordt.

1.6. Doelgroep.

Er zijn drie specifieke doelgroepen te onderscheiden, welke in het proces van bouwen en communicatie worden bereikt.

- De toekomstige bewoners van het Ecodorp.
- Alle belangstellenden voor duurzame ontwikkelingen in de samenleving.
- Burgers die normaal gesproken geen of moeilijk toegang hebben tot dergelijke activiteiten.

De toekomstige bewoners hebben dit project als hun droom geformuleerd;

Er is een brede maatschappelijke belangstelling (en gevoel van urgentie) voor nieuwe duurzaamheids-initiatieven ;

Burgers die moeilijk 'inpasbaar' zijn in de huidige samenleving, en niet de talenten kunnen ontplooien die zij bezitten, zijn uitgenodigd en betrokken bij het project.

1.7. Plan van aanpak.

Wat.

De activiteiten bestaan uit het samen ontwerpen en bouwen van een duurzaam huis en de resultaten daarvan te communiceren met de samenleving, in Nederland en daarbuiten.

Wanneer.

Het project is eind 2009 bedacht, uitgewerkt in de winter van 2010 en zal formeel van start gaan op 1 juli 2010. Het project is voltooid op 31 juni 2011.

Hoe.

Participerend ontwerpen, bouwen en communiceren met een zestigtal vrijwilligers.

De belanghebbenden in het project zijn -naast de toekomstige bewoners van het Ecodorp- alle burgers van Nederland, die duurzaamheid als belangrijk onderkennen, of dit nog gaan ontdekken.

Alle bezoekers van De Kleine Aarde.

Uitvoering.

Het project wordt uitgevoerd door een groot aantal vrijwilligers, onder begeleiding van een klein team van professionals, die ervaren zijn in deze vorm van projectontwikkeling.

Evaluatie.

De effect- en resultaatsmeting vindt plaats volgens een bijgevoegd plan (Annex C) en zal voor het einde van de projectperiode voltooid zijn.

Totaalplanning.

Voor de opzet en planning wordt gebruik gemaakt van Logical Framework Planning.

Voor de onderscheiden projectonderdelen zijn flowcharts ontwikkeld welke het proces van aanvang tot einde inzichtelijk en volgbaar maken. (Karabirrdt)

2. Introductie

Het Initiatief Ecodorp Brabant is ontstaan in de zomer van 2008, vanuit de behoefte van een groep mensen om de verantwoordelijkheid voor de toekomst van zichzelf en hun kinderen op zich te nemen. Een internet-oproep leverde vele honderden reacties op met als gevolg dat begin 2010 ruim 200 mensen lid zijn van de nieuw opgerichte vereniging 'Ecodorp Brabant' (verder: het Ecodorp). Daarnaast achterban van 400 mensen die op de hoogte gehouden willen worden.

Het Ecodorp wil op een andere manier in de samenleving staan. Op dit moment vindt een omslag plaats van een individualistische e samenleving naar een netwerksamenleving. Netwerken zijn beter in staat om waarden te creëren. Vertrouwen in de toegevoegde waarde van de ander en het openstellen van je eigen kennis en netwerk zorgen dat ieder op haar eigen wijze mee kan doen.

De Ecodorp-leden/bewoners willen gaan wonen in een dorp zonder milieu-effecten, dat gezond en duurzaam is. Zij willen dat samen bedenken, bouwen en bewonen. Dit gaat in de komende 5 jaar gerealiseerd worden.

Eind 2009 bood De Kleine Aarde uit Boxtel aan het Ecodorp een stuk grond aan om een innovatief ontwerp uit te voeren. Dit project is een deelproces in de ontwikkeling van het Ecodorp Brabant. Gezamenlijk wordt een plan ontwikkeld voor dit ontwerp, waarbij gebruik gemaakt zal worden van kennis en ervaring uit diverse bronnen. Samen wordt een synergetische kennis en vaardigheid opgedaan, die later in het bouwen van het Ecodorp zal worden gebruikt. Hiervoor wordt een proces van "leren-door-te-doen" opgestart, waarin workshops worden gegeven, praktische oefeningen worden gedaan en het huis gebouwd wordt.

De hier verkregen vaardigheden zullen beschikbaar worden gesteld aan vervolginities en aan iedereen die daarin geïnteresseerd is. Het project 'Eco-expo' heeft een voorbeeldfunctie voor duurzaamheid in Nederland en daarbuiten. Het is als experiment ontwikkeld om in een vervolgstadium tot een echt ecodorp te doen leiden. Het experiment biedt een handelingsperspectief voor alle betrokkenen om duurzaamheid te leven en te beleven.

3. Projectomschrijving

De huidige volkshuisvesting wordt voor het grootste deel bepaald door projectontwikkeling, met meer aandacht voor kwantiteit dan voor (duurzame) kwaliteit. Het wonen nu heeft een te grote milieubelasting en is te veel afhankelijk van fossiele energiebronnen. Dat moet anders kunnen.

3.1. Duurzaamheid

Het Eco-expo-project van het Ecodorp Brabant is gericht op het demonstreren van nieuwe, duurzame bouwmethoden, het gebruik van duurzame materialen en technologieën, en het participatief ontwerpen en bouwen van een huis. Hiermee wordt duurzaamheid onderdeel van het dagelijks leven van de bouwers. Het project levert een voorbeeld-huis, waarin bekende duurzame bouw- en energietechnieken worden gebruikt. Door dit huis te bouwen op het terrein van De Kleine Aarde kan het huis vervolgens als voorbeeld voor alle bezoekers gebruikt worden, onder meer voor het geven van workshops en trainingen voor duurzaam bouwen. Het project is een burgerinitiatief dat na voltooiing kan worden opgeschaald, gereproduceerd en verbreid in Nederland en Europa.

3.2. Innovatie

Het project is innovatief door de nieuwe aanpak in de projectbegeleidingsmethodiek (Dragon Dreaming), door de nieuw toegepaste bouwmaterialen en bouwmethodieken en door de participatieve opzet.

Hiermee worden oplossingen in een nieuwe context geplaatst. Het doet een appel aan eigen verantwoordelijkheid en creativiteit van de burger.

Burgers zijn de nieuwe actoren in de transitie van "Consument van de leefomgeving naar een Producent van de leefomgeving".

Voorts staat het project open voor burgers, die om uiteenlopende redenen moeilijk toegang hebben tot maatschappelijke en sociale activiteiten. De begeleidingsmethodiek en de bouwmethododes staan toe dat ook mensen zonder specifieke bouwervaring kunnen participeren en zich bewust worden van duurzame leefmogelijkheden en eigen ontplooiing.

3.3. Oplossingsgerichtheid

Het project biedt een concept-oplossing voor duurzame bouwmethoden, gericht op een zeer laag energieverbruik en een perspectief voor een duurzame leefstijl.

Passiefhuizen zijn een toonaangevend bij duurzaam bouwen, terwijl in het project de omgeving wordt ingericht met voorbeeldige perma-cultuurtoepassingen.

De gevolgen zijn een aanzienlijke CO₂-reductie en minder milieueffecten tijdens productie van bouwmaterialen, tijdens het bouwen, tijdens het bewonen en bij het afbreken (Cradle-to-cradle). Het geeft tevens inzicht in de mogelijkheden van zelfbouw en in samenbouw door groepen. Het project toont aan, dat schadelijke bouwmethoden welke onnodig veel energie vereisen en schade aan het milieu berokkenen, niet nodig zijn, waarmee een perspectief voor een duurzamere wereld tastbaar wordt.

3.4. Betrokkenheid

De ontwikkeling van dit duurzame huis heeft als belangrijk doel het informeren en actief betrekken van andere burgers. De vereniging Ecodorp heeft in het afgelopen jaar al vele contacten opgebouwd in het maatschappelijke krachtenveld, waaronder de Brabantse Milieufederatie, de Kleine Aarde, de RABO-bank, Futura (koepel van bouwcorporaties), Woningbouwvereniging Breeburg, de provincie Noord-Brabant en verschillende gemeenten. Zij allen zullen worden geïnformeerd over dit project. Inmiddels hebben diverse kranten, radio- en TV-omroepen van dit project op de hoogte en hebben zij het Ecodorp benaderd voor media-aandacht.

Door de opzet van het bouwproces is dit project toegankelijk voor de toekomstige bewoners van het Ecodorp, maar ook voor mensen die dat (nog) niet van plan zijn. Deze perspectieven worden eveneens - en met name- geboden aan burgers, die normaal gesproken moeilijk toegang hebben tot soortgelijke activiteiten. Dit wordt specifiek gestimuleerd door gerichte communicatie over participatiemogelijkheden via de verenigingswebsite.

3.5. Het huis

Het huis is ontworpen door van Laarhoven combinatie architecten in Gilze. Zij hebben dit ontwerp aan de Vereniging Ecodorp Brabant aangeboden. Het huis kent twee binnenruimtes met een entree waar faciliteiten onder gebracht kunnen worden (keukentje en toiletten) en een geïntegreerde overkapping en luifel voor buitenactiviteiten. Er zullen verschillende muur-types worden toegepast, die harmonisch opgaan in het ontwerp. Gedacht wordt aan Strobalen, hout en Earthbags. Het geheel zal bestaan uit een rondhout-skelet, die de dakdelen dragen, ook op basis van rondhout. Er wordt gestreefd naar een optimale vloerisolatie, waarvoor nog een keuze gemaakt zal worden. Voor de ramen zal dubbel thermopane glas toegepast worden. Een centrale kachel zal het geheel kunnen verwarmen. Informatie over het architectenbureau is te vinden op www.vanlaarhovencombinatie.nl.
Bouwtekeningen zijn toegevoegd als Annex B.

4. Projectontwerp.

In dit project wordt een duurzaam huis bedacht, ontworpen i.s.m. een architect, gebouwd en tentoongesteld. Het huis wordt bedacht, ontworpen en gebouwd door vrijwilligers van het Ecodorp Brabant en door vrijwilligers uit andere specifieke burgergroepen. Het project probeert ook uit moeilijk bereikbare doelgroepen personen te laten deelnemen (zie SMART formulering.) Vrijwilligers zijn vanaf het begin van het proces (het bedenken) tot en met het bouwen bij het proces betrokken, door middel van Dragon Dreaming methodieken. Dragon Dreaming (zie Annex A) is een procesbegeleidingsmethodiek die optimale participatie van de deelnemers bewerkstelligt en daardoor inherent succesvol is.

4.1. Project doel, doelstelling en resultaat

Maatschappelijk effect	Het vergroten van de kennis en ervaring om als burger zelf duurzame huizen te bouwen
Hoofddoelstelling	Het bouwen van een voorbeeldhuis zonder nadelige effecten voor het milieu. Het huis wordt grotendeels ontworpen en gebouwd door vrijwilligers en toekomstige bewoners.
Resultaat 1	Communicatie. Verworven kennis en ervaring over duurzame participatieve bouwmethoden actief verspreid.
Resultaat 2	Bouwen. Een huis bedacht, ontworpen en gebouwd.

4.2. Indicatoren per resultaat

Resultaat 1 Communicatie	<p>Indicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projectpagina op de website van vereniging Ecodorp Brabant; • Wekelijkse update van de website in de ontwerp- en bouwperiode; • Dezelfde informatie met doorverwijzing naar de website van het Ecodorp ook op dekleineaarde.nl (20.000 bezoekers per maand); • Minimaal 4 substantiële krantenartikelen in de projectperiode; • Minimaal 2 vermeldingen/items in TV-programma's op regionaal niveau; • Ontwerp en uitvoering van handleiding 'rondleiding en gebruik huis'; • De verworven kennis tijdens het project wordt in samenwerking met de Kleine Aarde omgezet in informatie aan derden na afloop van het project; • Organiseren van minimaal 1 evenement bij een markante stap in het proces.
-----------------------------	---

Resultaat 2 Bouwen	<p>Indicatoren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een afgebouwd huis volgens specificatie • Een bouwplan, gebaseerd op de bouwtekening • Een workshop strobalen-bouwen • Een workshop leemstuc • Een workshop procesontwerp volgens dragon-dreaming • Een evaluatierapport leereffecten vrijwilligers
-----------------------	---

4.3. Activiteiten

Hieronder wordt een beschrijving gegeven van alle activiteiten, de inzet en de fasering in het project. Het project kent drie fases: voorbereiding, ruwbouw en afbouw. In alle fases wordt aandacht besteed aan interne en externe communicatie. De onderstaande activiteiten zijn per resultaat gegroepeerd. In paragraaf 4.4 staat in een GANTT-schema de chronologische uitvoering van de activiteiten.

Resultaat 1	Communicatie. Verworven kennis en ervaring over duurzame participatieve bouwmethoden actief verspreidt.
-------------	--

Act. 1.1	Mediaplan maken en uitvoeren
	Diverse media hebben al contact gezocht met het ecodorp om het project te verslaan. Het gaat om verschillende kranten, TV- en radiostations en overige media. Er zullen afspraken worden gemaakt met deze media over de mogelijke items, wanneer de items gepubliceerd worden en over de gewenste informatie over het project en het bouwproces.
Inzet	Rolf Grooten, mediaplan maken en uitvoeren, overleg met DKA
Fase	voorbereiding

Act. 1.2	Ontwerpen en updaten van website pagina's
	De vereniging Ecodorp Brabant heeft als een van haar hoofddoelstellingen het informeren van alle geïnteresseerden. Zij heeft daartoe een website, www.ecodorpbrabant.nl , waarop de informatie wordt gepresenteerd. Voor dit project zal een specifieke pagina worden ontworpen. Deze pagina zal worden gebruikt voor het volgen van de projectactiviteiten en het laten zien van de ontwikkelingen in het ontwerp en bouwen van het huis. Er zal aangegeven worden op welke momenten de bouwplaats toegankelijk is en voor wie.
Inzet	Rolf Grooten, ondersteunen van verenigingswerkgroepen voor communicatie en de website
Fase	Vorbereiding, ruwbouw, afbouw

Act. 1.3	Rondleidingen en handleiding
	Het project is bedoeld als voorbeeldproject voor de toekomstige bewoners van het Ecodorp, voor de bezoekers van het Ecopark van De Kleine Aarde en voor alle geïnteresseerden in duurzaam bouwen. De bouwplaats is gedurende de looptijd van het project toegankelijk voor bezichtiging. Het bouwen, de duurzame technieken en het bouwproces zullen worden toegelicht en te bezichtigen zijn. Voor de rondleidingen zullen vrijwilligers beschikbaar gemaakt worden. In het project wordt een handleiding gemaakt die voor alle vrijwilligers de basis zal zijn voor de rondleiding.
Inzet	Rolf Grooten, ondersteunen verenigingswerkgroep voor ontwerp van rondleiding-handleiding; coördinatie van vrijwilligersinzet.
Fase	Vorbereiding, ruwbouw, afbouw

Act. 1.4	Afstemming met De Kleine Aarde
	De Kleine Aarde heeft een deel van haar terrein beschikbaar gesteld aan de Vereniging Ecodorp Brabant voor het bouwen van het Eco-expohuis. De Kleine Aarde is verantwoordelijk voor het bouwrijp maken van de grond. Zij zal ook in haar communicaties aandacht besteden aan het project. In het project zal voortdurend met de Kleine Aarde afgestemd worden over de inzet en communicaties. Daarnaast zal ook gesproken worden over het gebruiken van de ervaringen van het project in toekomstige activiteiten en cursussen.
Inzet	Rolf Grooten, overleg met DKA
Fase	Vorbereiding, ruwbouw, afbouw

	Evenement oplevering ruwbouw Eco-Expohuis
	De bouw kent drie belangrijke fases: de planning, de ruwbouw en de afbouw. De ruwbouw kent de grootste inzet van de vrijwilligers. Aan het eind van de ruwbouwperiode zal een opleveringsevenement georganiseerd worden. Aan dit evenement zal in diverse media aandacht besteed worden.
Inzet	Rolf Grooten, ondersteuning verenigingswerkgroepen voor het organiseren en uitvoeren van evenement.
Fase	Ruwbouw, afbouw

Resultaat 2	Bouwen. Een huis bedacht, duurzaam ontworpen en duurzaam gebouwd.
-------------	--

Act. 2.1	Ontwerpen en uitvoering van training en workshop-programma
	Het bouwproject is een leerervaring voor allen. Voor het realiseren van het geplande bouwresultaat zijn trainingen nodig in het gebruiken van de diverse bouwmaterialen. De trainingen worden voorbereid en geleverd in een samenhangend workshopprogramma. In het workshopprogramma zullen praktische oefeningen worden opgenomen. Ook zal een totaalbeeld van een ecologisch bouwtraject worden gegeven en inzicht in de samenhang van de diverse technieken. Daartoe zullen ook bezoeken worden gebracht aan andere voorbeeldprojecten en door lezingen. De vaardigheden zullen worden toegepast in het project huis. Elke workshop zal worden verzorgd door een expert op het deelgebied. De geplande workshops zijn vooralsnog: strobalen-bouwen, leemstucen, procesontwerp volgens dragon-dreaming.
Inzet	Martijn Balleman, trainer-instructeur Dragon Dreaming Wouter Klijn, duurzaam bouwen expert
Fase	Vorbereiding

Act. 2.2	Plannen maken
	Voor de start van de uitvoering van het bouwen zullen een aantal plannen worden gemaakt, alle passend in het Dragon Dreaming planningsproces. De plannen zijn: een bouwplan, een logistiek plan voor inkoop aan levering materialen, een plan voor inzet van vrijwilligers, een plan voor verzorging en begeleiding van de vrijwilligers, een ruimtelijk inrichtingsplan, een permacultuurplan. Daarnaast zal er grote aandacht besteed worden aan milieuzorg, verwerking, hergebruik en afvoer van reststoffen, en een plan voor het veilig werken op de bouwvloer. Het uitgangspunt voor het bouwen is het schetsontwerp van het architectenbureau (zie Annex B). In het project is voorzien voor het nalopen van de plannen door de architect. Tevens is voorzien in een constructiecalculatie.
Inzet	Wouter Klijn, bereidt de bouwplannen voor met behulp van de voorbereidingsgroepen. Deze groepen zijn al bezig met voorbereidingen voor het maken van de plannen. Rolf Grooten, algemene coördinatie.
Fase	voorbereiding

Act. 2.3	Bouwen
	Vorbereiding. Het bouwen wordt voorafgegaan door het voorbereiden van de bouwplaats (DKA). In de voorbereiding wordt ook gewerkt aan het inkopen en aanvoeren van de materialen, de ordening van de materialen, alles volgens het logistieke plan. Ruwbouw. In week 30-31, wordt door ca 60 deelnemers (min. 30 per week) gewerkt aan de ruwbouw (muren en dak). Afwerking. In de periode daarna wordt gewerkt aan de afwerking van het dak, de muren, vloer, en zal de techniek worden geïnstalleerd en de aansluiting op infrastructuur worden gerealiseerd. Overige bouwactiviteiten. Parallel aan de ruwbouw wordt gewerkt aan de ruimtelijke inrichting van het terrein en een start gemaakt met de aanleg van de permacultuur en de tuinen. NB. Het geheel zal milieuverantwoord gebouwd worden, met restmaterialen-verwerking, hergebruik en afvoer.
Inzet	Wouter Klijn Rolf Grooten
Fase	Vorbereiding, ruwbouw, afbouw

Act. 2.4	Uitvoering welzijnsplan voor het bouwteam/vrijwilligers
	De bouwvrijwilligers zullen worden ondersteund door een team voor de catering en verzorging.
Inzet	Rolf Grooten
Fase	ruwbouw, afbouw

Act. 2.5	Evaluëren van de leereffecten van de vrijwilligers
	Er is een evaluatieplan (Annex C) waarin de relevante evaluatieonderwerpen staan uitgewerkt. Er wordt een evaluatieformulier gemaakt. Dit evaluatieformulier bevat alle onderwerpen uit het evaluatieplan. Alle vrijwilligers en de projectdeelnemers zullen zo'n formulier invullen. De resultaten worden ook mondeling besproken in een evaluatiebijeenkomst, met een dialoog over de resultaten, de duurzame innovaties in het uitgevoerde ontwerp, de manier van werken, de innoverende aspecten van de manier van werken en de begeleiding. De uitgewerkte formulieren en de resultaten van de dialoog zullen worden verwerkt in een rapportage, dat als bijlage bij de eindverantwoording gevoegd zal worden.
Inzet	Rolf Grooten
Fase	Ruwbouw, afbouw

Act. 2.6	Accountant
	Het project wordt verantwoord door de projectleider en gecontroleerd door een externe accountant
Inzet	Rolf Grooten, voorbereiding controle Accountant, controle
Fase	afbouw

4.4. Planning van activiteiten (GANTT schema)

TITEL	ECO-EXPO: Ecologisch experimenteel ontwerp en bouwen												
	Innovatief ontwerpen en bouwen aan een huis van de toekomst												
	Planning proces												
	fase	maanden											
		1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	
		juli	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	mei	jun
Resultaat 1	Communicatie												
act. 1.1	Afstemming de Kleine Aarde												
act. 1.2	Mediaplan maken en uitvoeren												
act. 1.3	Ontwerpen en updaten website												
act. 1.4	Rondeleidingen en handleiding												
act. 1.5	Evenement oplevering ruwbouw												
Resultaat 2	Bouwen												
act. 2.1	Ontwerpen en uitvoeren trainingprogramma's												
act. 2.2	Plannen maken												
act. 2.3	Bouwen												
act. 2.4	Uitvoering welzijnsplan voor bouwteam												
act. 2.5	Evaluëren van de leereffecten												
act. 2.6	Accountant												
	geplande activiteit												

Fase 1: voorbereiding

Fase 2: ruwbouw

Fase 3: afbouw

In totaal zullen er 4 rapportages opgeleverd worden:

1. oplevering ruwbouw (eind september 2010), na afloop fase 2
2. tussentijdsrapport (december 2010), verplichte rapportage SMOM
3. oplevering projecthuis (mei 2011), na afloop fase 3
4. eindrapportage, inclusief accountantrapport (juni 2011), verplichte rapportage SMOM, oplevering van het project.

5. Project organisatie

5.1. Project team

Naam	Functie	Omschrijving
Rolf Grooten	Projectleider	Leiden van het project en verantwoordelijk voor de uitvoering en het bereiken van de resultaten. Organiseren van de inzet van 'derden' (afspraken en contracten maken). Overleg over de (vrijwillige) inzet van de Kleine Aarde. Organiseren en uitvoeren van de communicatie met derden (resultaat 1). Ondersteunen van de vrijwillige inzet buiten het bouwen om (verzorging, huisvesting, welzijn)
Wouter Klijn	Duurzaam bouwen expert	Maken bouwplan en organiseren van het uitvoeren van het bouwplan
Martijn Ballemans	Begeleider vrijwilligers	Procesbegeleiding volgens Dragon-dreaming, organiseren van inzet

5.2. Project Management

Naam	Functie	Omschrijving
Rolf Grooten	Projectleider	Projectleiding. Verantwoordelijk voor de tussen en eindrapportage; ondersteuning van vrijwillige inzet en communicatie met de Kleine Aarde en de media; uitvoering projectboekhouding
Karlijn Hoek	Penningmeester	Ondersteuning van de projectboekhouding
Koen de Kruijff	Projectadministratie	Ondersteuning van de projectleider bij de verantwoording naar de projectfinancier

5.3. Project voortgang

De projectplanning vindt plaats volgens de Karabirrdt flowchart. Deze flowchart is een onderdeel van de Dragon Dreaming methodiek. (zie Annex A).

In het project wordt een voortgangsrapportage gemaakt voor eind december 2010. Een eindrapportage wordt geschreven in juni 2011. Het einde van project fases 2 en 3 zal ook uitgebreid beschreven worden. Deze rapportages zullen een onderdeel zijn van de informatie die gedurende het project en daarna beschikbaar gesteld zal worden aan derden.

5.4. Beoordelingscriteria

de mate van innovatie	Bouwen. Het ontworpen huis combineert bekende internationale kennis over duurzame huizen en duurzaam bouwen in een pand. Bouwproces. Het project gebruikt Dragon Dreaming als methode van participierend bouwen. Dit leidt altijd tot succes, omdat het levert wat de deelnemers er uit willen halen. Het levert dus ook een huis op wat daarna duurzaam bewoond zal kunnen worden.
de oplossingsgerichtheid	Op Nationale, Europese en Wereldschaal is vermindering van energiegebruik en CO ₂ -emissie en duurzamer leven en bouwen een belangrijke uitdaging. Dit project levert één voorbeeld oplossing.

de betrokkenheid van burgers, lokale organisaties en andere maatschappelijke actoren;	Het project wordt uitgevoerd door vrijwilligers van de vereniging Ecodorp Brabant. Deze vereniging heeft bestaande contacten in het maatschappelijke krachtenveld: bewonersorganisaties, natuur -en milieuorganisaties, politieke partijen, overheden op gemeentelijk, regionaal en nationaal niveau, banken, woningbouw-organisaties en projectontwikkelaars. Zij allen zullen worden benaderd om kennis te nemen van dit project en deel te nemen aan de uitvoering ervan.
de doelmatigheid	Het project kent grote inzet van vrijwilligers. Bij de keuze van de te gebruiken bouwmaterialen wordt eerst gekeken naar reeds gebruikte materialen. De manier van werken levert een resultaat waarin de deelnemers ook zelf duurzaam willen leven en wonen. Alles bij elkaar kent dit project een grote doelmatigheid.
de mate van voorbeeldwerking	Het project wordt uitgevoerd op een terrein dat door de De Kleine Aarde is beschikbaar gesteld in haar Eco-park. Dit geeft vele mogelijkheden voor communicatie over het project en het bouwproces. Communicatie over het project is een van de hoofdresultaten van dit project en het bouwproces zal ook door diverse media gevolgd worden.
de efficiëntie	Het project zet met relatief weinig middelen een voorbeeld, dat door velen gevolgd kan worden. De informatie wordt beschikbaar gemaakt.
de slaagkans van het project	Dragon Dreaming wordt gebruikt om de projectresultaten te behalen. Deze methode is altijd succesvol, omdat het uitgaat van wat de deelnemers er uit willen en kunnen halen. Het is een relatief kort project, met een grote uitstraling naar buiten. Het project wordt ondersteund door ervaren mensen, zowel in de uitvoering als in projectadministratie. De vrijwilligers in dit project zijn grotendeels van het Ecodorp Brabant, en zij allen hebben een korte termijn-doel om in dit type huis te gaan wonen, gebouwd op deze manier.

5.5. Communicatie

De interne communicatie binnen de vereniging wordt verzorgd via het eigen intranet-systeem, en via regelmatig verschijnende nieuwsbrieven.

De externe communicatie vindt plaats via de website van de vereniging en de website en andere communicatie-instrumenten van de Kleine Aarde. Diverse media hebben reeds de vereniging benaderd om de activiteiten van het project te beschrijven en uit te zenden.

Aparte aandacht zal besteed worden aan de communicatie met de Kleine Aarde. Dit is voorzien in de projectactiviteiten.

Annex A: Dragon Dreaming

Dragon Dreaming is een projectbegeleidingsmethode die leidt tot waanzinnig succesvolle projecten. Een ambitieus streven, maar ook reëel. Tot nu toe zijn alle ruim 600 Dragon Dreaming-projecten wereldwijd geslaagd. Bij deze methode wordt een project geslaagd genoemd als iedereen voor wie het project bedoeld was of er aan deelnam, het een geslaagd project vond' [zie <http://dragondreamingtraining.blogspot.com>].

Eén van de grote voordelen van Dragon Dreaming is dat het veel energie genereert bij de projectmedewerkers en dat het samenwerking en betrokkenheid stimuleert. Wat ook belangrijk is, is dat ieder zijn/haar kwaliteiten kan ontplooiën in een Dragon Dreaming project. Dragon Dreaming werkt in enkele stappen.

1. Verzamel alle betrokkenen.

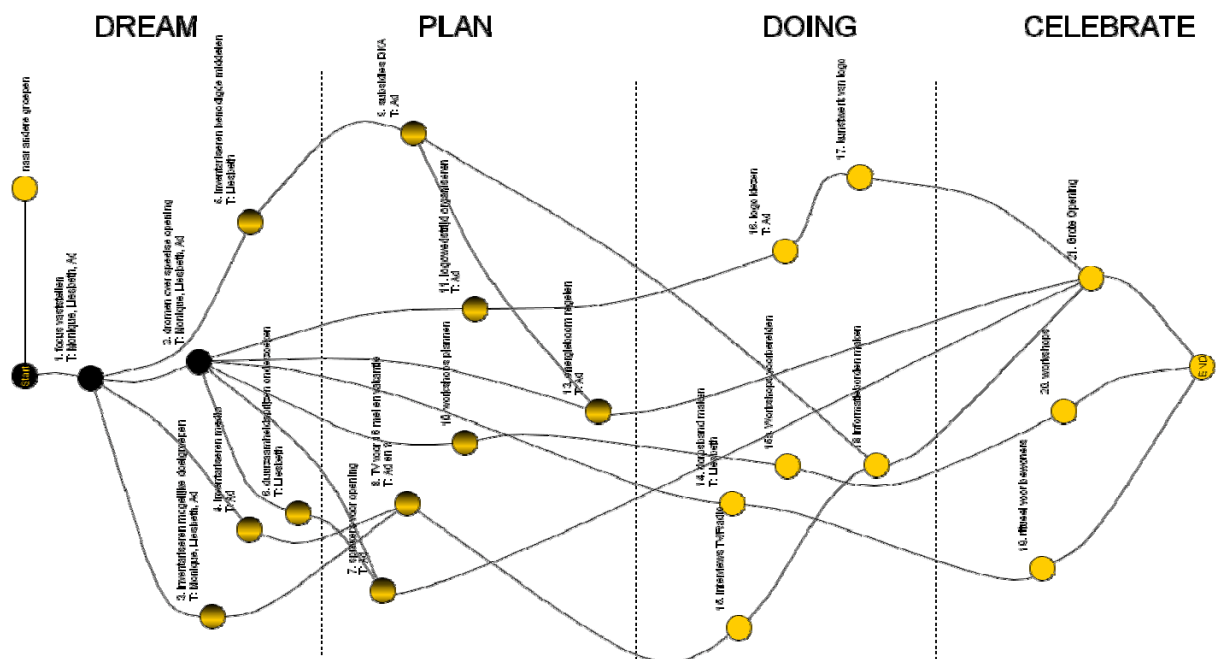
Verzamel iedereen die met het project te maken heeft, als verantwoordelijke, financieel, of als uitvoerder, en vergeet zeker de doelgroep niet.

2. Vertel de droom.

Elk project begint met een individu die een droom heeft. Deze vertelt nu zijn droom en deze persoon is vanaf nu slechts een deelnemer aan het proces. De droom wordt nu overgenomen door de groep. Iedereen is leider, er is geen centrale leider.

3. Droomcirkel

Iedereen gaat in een cirkel zitten en om de beurt vertellen de betrokkenen hoe voor hun het project geslaagd zou zijn. De cirkel blijft net zo lang doorgaan tot er dromen herhaald worden of tot niemand meer iets toe heeft te voegen.

4. De Karabirrdt maken.

Iedereen gaat nu taken opnoemen en deze plaatsen in één van de vier fases van een project: droomfase, planfase, doefase, vieren. Dit wordt uitgezet in een flowchart. (Zie voorbeeld Karabirrdt)

5. De Karabirrdt-taken verdelen.

Iedereen gaat zich nu indelen in een aantal taken in één van de volgende rollen.

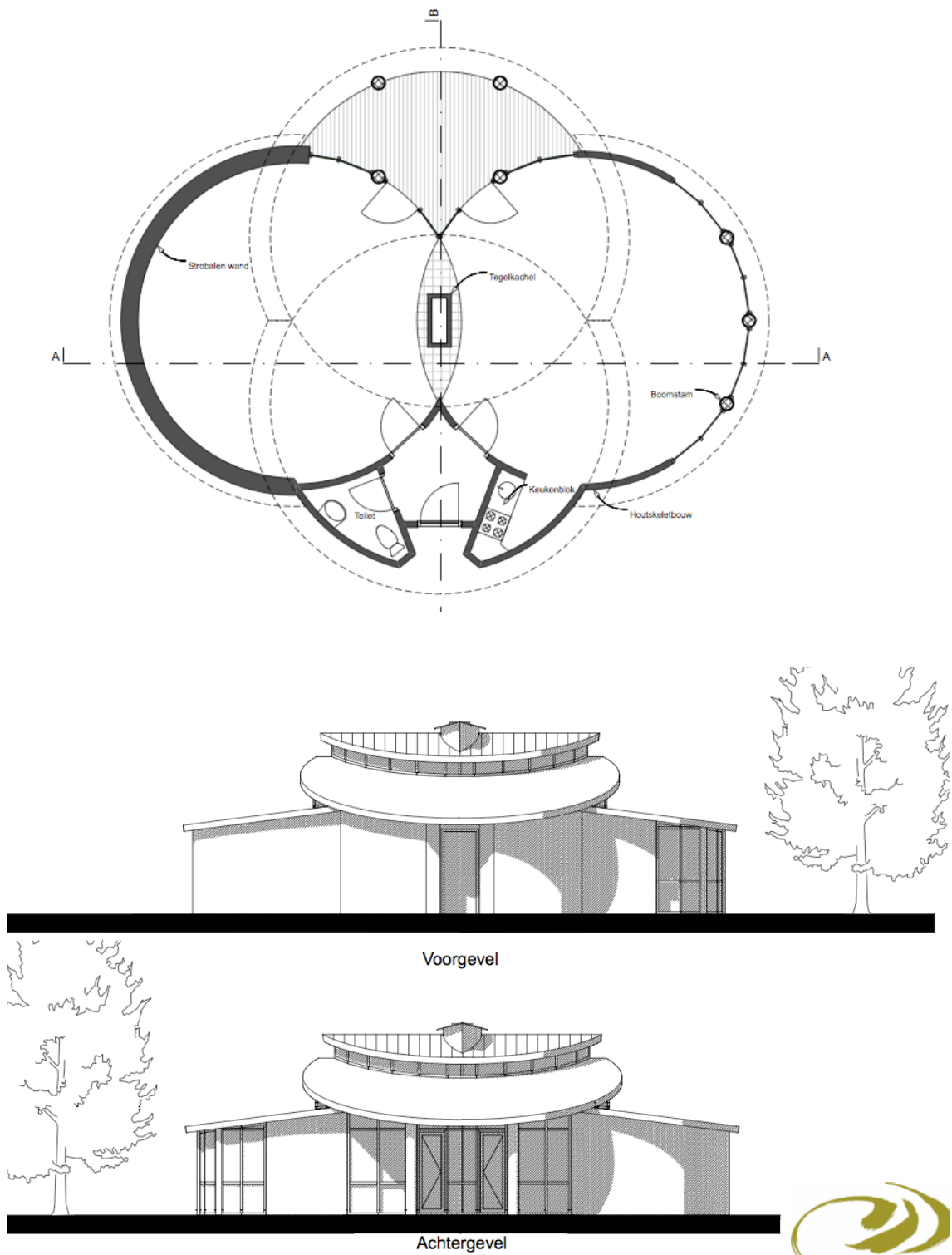
Taakleider: degene die het op zich neemt dat de taak vervuld wordt (kunnen meerderen zijn).

Student: degene die deze taak wil leren kennen.

Adviseur: degene die veel praktijkkennis en -ervaring heeft en deze ter beschikking wil stellen.

Daarna wordt het project opgenomen door de groep. Tijdens het project worden taken afgemaakt en deze wordt zwartgekleurd in de Karabirrdt. Hier is een voorbeeld van een Karabirrdt, die gemaakt is door de groep Publiciteit en middelen van het De Kleine Aarde bouwproject.

Annex B: Het Schetsontwerp

Annex C: Evaluatieplan

Ecodorp Brabant is een vereniging, die een ecologisch dorp wil bouwen in Brabant. Het Ecodorp heeft een stuk grond aangeboden gekregen op het terrein van De Kleine Aarde. De toekomstige bewoners van het Ecodorp gaan daarop als een proefproject een gebouw neerzetten en het terrein inrichten. Het geheel is een experiment in Ecologisch participatief bouwen. Aan het eind van het project zal duidelijk zijn, dat de toekomstige bewoners in staat zijn met elkaar te bouwen aan een duurzaam huis op een duurzame wijze.

Plan van aanpak evaluatie

Het project ECO-EXPO loopt van 31 juli 2010 t/m 30 juni 2011. Dit project kent als doel "Het bouwen van een voorbeeldhuis zonder nadelige effecten voor het milieu. Het huis wordt grotendeels ontworpen en gebouwd door vrijwilligers en toekomstige bewoners". Het project wordt uitgevoerd met twee resultaten: verspreiding van kennis en ervaring door communicatie, en het participierend bouwen van een ECO-EXPO-huis.

In deze periode worden verschillende fasen doorlopen:
voorbereiding, waarin de plannen worden gemaakt voor de verantwoorde uitvoering van de bouw, en voor een complete kennis- en ervaringsverspreiding;
ruwbouw, waarin de plannen voor bouw en communicatie worden uitgevoerd;
afbouw, waarin de afwerking plaatsvindt, de communicatie en informatieverspreiding actief wordt opgepakt, en rondleidingen zullen worden verzorgd.

Het gehele project wordt goed gedocumenteerd, schriftelijk en met beelden.

Op welke momenten gaan we evalueren?

Per fase wordt geëvalueerd. In de voorbereidingsfase wordt het plannings- en ontwerp-proces geëvalueerd. Na de ruwbouwfase wordt het participatief bouwen geëvalueerd. In de afbouwfase wordt het resultaat van het bouwen, het resultaat van de verspreiding van de kennis en ervaring, en het eindresultaat geëvalueerd.

Op welke manier gaan we evalueren?

Er zal schriftelijk en mondeling worden geëvalueerd. Er wordt na elke fase een mondelinge bijeenkomst georganiseerd. Er wordt een vragenlijst gemaakt met deels open vragen. Tenslotte wordt ook door de projectteamleden, de trainers en de projectleider een projectevaluatie uitgevoerd.

De mondelinge bijeenkomsten

De bijeenkomsten kenmerken zich door een open dialoog met het Dragon Dreamingproces als leidraad. Er staan een aantal vragen centraal:

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan

Hoe hebben we het gedaan

Is het project volgens planning verlopen

Zijn we binnen de begroting gebleven

Wat ging er goed, wat kan beter

Wat hebben we geleerd en wat moeten we nog leren

Wat vinden we van de op schrift gestelde producten

Wat vinden we van het huis

Is het project de inzet (in financiële en personele termen) de moeite waard geweest

De schriftelijke evaluatie

De schriftelijke evaluaties krijgen de vorm van een korte vragenlijst. Iedere vrijwilliger moet die per week invullen. De vragenlijst wordt ook aan andere betrokkenen gegeven. De vragenlijst heeft een aantal open vragen (zie boven), en een aantal gesloten vragen, waarin gevraagd wordt naar de inzet, de specifieke ervaring en de samenwerkingsvorm.

Projectevaluatie

Het projectteam dat bestaat uit de projectleider, het projectmanagement en de projectuitvoerders spreken het project door aan de hand van de indicatoren en de projectcriteria van het projectvoorstel.

Wie voert de evaluatie uit?

De projectleider (Rolf Grooten) neemt het initiatief tot het schrijven van tussentijdse evaluaties (voortgangsverslagen) per fase en toetst dit aan de gestelde doelen per fase. De evaluaties per fase zullen worden gecombineerd tot een eindevaluatie. De eindevaluatie is een onderdeel van het eindrapport aan SMOM.

Rapportage

De eindevaluatie is een onderdeel van de eindrapportage aan SMOM. Daarnaast zal het een onderdeel zijn van het informatiepakket over participatief bouwen, dat aan alle geïnteresseerden zal worden toegestuurd. Alle deelnemers en betrokkenen krijgen ook een exemplaar van de evaluatie. Er wordt een lijst gemaakt van hen die rapportage willen ontvangen.

Tilburg, 23 maart 2010

Koen de Kruijff

Annex D: Bevoorschotting.

Toelichting / motief voor bevoorschotting naar Keuze.

Het project Eco-Expo van de Vereniging Ecodorp Brabant bestaat uit het bouwen van een duurzaam voorbeeld-huis.

De kosten welke worden vermeld in de subsidieaanvraag worden grotendeels gemaakt in de aanvangsperiode, te weten in juli en augustus 2010.

Deze kosten betreffen de uitgaven aan derden, aankoop van bouwmaterialen, betalen van de trainers en voor een deel voor de experts.

Om de leveranciers en specialisten te kunnen betalen, is bevoorschotting van omstreeks

Euro 109.400,00 zeer gewenst.

De specificatie hiervoor is als volgt:

	Euro:
Materiaal	45.000
Gereedschap	5000
Reis- en verblijfkosten	500
Kosten derden	29.550
Loonkosten	29.350
	<hr/>
	109.400

(95% van subsidiebedrag ofwel 114.000 is maximale bevoorschotting)

Rolf Grooten
22 maart 2010

Annex E: Onderbouwing materiaalkosten.

Een schatting van de materiaalkosten voor het project Eco-Expo van de Vereniging Ecodorp Brabant geeft een bedrag van omstreeks 100.000 Euro.

In de aanvraag hebben we bewust gekozen voor een subsidiering van de helft van deze kosten, te weten 50.000 Euro.

De overige materiaal-kosten zullen worden bespaard door de toepassing van gedoneerde gebruikte (en nieuwe) materialen van sponsors.

Hiermee willen we aantonen dat er aanzienlijk meer kan worden hergebruikt (recycling) dan nu gebruikelijk is.

Voor het vinden van deze materialen zullen wij ons netwerk aanspreken, waarin Projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen. Deze zullen worden benaderd om het project te ondersteunen.

De tot heden begrootte materiaalkosten betreffen:

	kosten begroot	bijdrage SMOM
Hoofd constructie	61500,-	30000.-
Ondergrond	9000,-	5000,-
Isolatie	9000,-	5000,-
Gevel openingen	8500,-	5000,-
Afwerking wanden	10000,-	5000,-
Totaal	100000,-	50000,-

Detailoverzicht

Budgettering materiaalkosten voor experimentele demo bouw bij DKA zomer 2010

De materiaalkosten van de totale bouw zijn geschat op 100.000 euro. Voor de project realisatie wordt er van uitgegaan dat hierop in grote lijnen z'n 50% te bezuinigen is door hergebruik van materialen en/of door reductie in de prijs via sponsors.

Hoofdbouw:	kosten begroot	bijdrage SMOM	bijdrage sponsors
-hoofd draagconstructie			
300m vertikaal, 600m horizontaal	20000,-	10000,-	10000,-
-verdeelt constructies (50%)	9000,-	4500,-	4500,-
-hsb wanden	12000,-	6000,-	6000,-
-bevestiging materialen	2000,-	1000,-	1000,-
-beplating daken	4000,-	2000,-	2000,-
-vlas isolatie dak	4000,-	2000,-	2000,-
-epdm dakbedekking	3000,-	1500,-	1500,-
-grasdak	3000,-	1500,-	1500,-
-goot en hwa	1000,-	500,-	500,-
-muurplaat en hulpmiddelen	3500,-	1000,-	2500,-
	----- +	----- +	----- +
sub totaal hoofdbouw	61500	30000,-	31500,-

Ondergrond:

-beton voor 36 poeren: (dubo beton)	2100,-	2100,-	
-bekisting materiaal 72 m2:	1800,-	900,-	900,-
-bekisting maken, (klein materiaal)	60,-		60,-
-ankers ingestort 72 st	400,-		400,-
-afgraven binnen fundering, zand afvoeren	600,-		600,-
-aanbrengen dunne zandlaag 5cm-100m2	220,-		220,-
-bodemafluitende folie	360,-		360,-
-geo-textiel beschermlaag	360,-		360,-
-damprem	240,-		240,-
-mantelbuizen en riolering	860,-		860,-
-regenwater zuivering	2000,-	2000,-	
	----- +	----- +	----- +
sub totaal ondergrond	9000,-	5000,-	4000,-

Isolatie vloer en wanden:

-50m2 stro isolatie: balen 500x1000mm	1000,-		1000,-
-50m2 schuimglas granulaat	2900,-	2400,-	500,-
-strowand 100m2/350 balen+stabilisatie mat.	2000,-		2000,-
-wand isolatie	3100,-	2600,-	500,-
	----- +	----- +	----- +
sub totaal isolatie	9000,-	5000,-	4000,-

Gevel openingen:

Kozijnwerk 200m	4000	2000,-	2000,-
Glas 20m2	3000,-	1500,-	1500,-
Buitendeuren 2	1400,-	700,-	700,-
Dorpels en waterslagen	800,-	800,-	
Conservering houtwerk	1300,-		1300,-
	----- +	----- +	----- +
sub totaal gevel openingen	10500,-	5000,-	5500,-

Afwerking wanden:

-leemafwerking strowand	4000,-	2000,-	2000,-
-vloerplaat	4000,-	2000,-	2000,-
-binnenwandafwerking leem	2000,-	1000,-	1000,-
	----- +	----- +	----- +
sub totaal afwerking	10000,-	5000,-	5000,-
	===== +	===== +	===== +
totaal materiaal project	100000,-	50000,-	50000,-

Indien de donaties van materialen boven verwachting zijn, dan nemen de gerealiseerde uitgaven voor materialen af, waarmee de uiteindelijke totale subsidie evenredig zal dalen. Er wordt gewerkt aan intensieve sponsoring.

Wouter Klijn
23 maart 2010

Annex F: Statuten Vereniging Ecodorp Brabant

De statuten zijn bijgevoegd als aparte bijlage.